

INTERVIU CU DOMNUL CONSTANTIN STRĂINU, PREȘEDINTELE ASOCIAȚIEI POMIVITICOLE HILIȚA^[1]

Gheorghe Pascaru^[2]

Rezumat

Asociația Pomiviticolă Hilița a fost înființată în anul 2009 la inițiativa unor membri ai comunității locale, care au văzut oportunitatea valorificării poziției geografice a comunei Costuleni – din care face parte și satul Hilița – așezată într-o zonă pomiviticolă. Aceștia și-au propus să dezvolte împreună, la nivel local, o mică afacere cu produse tradiționale, astfel încât fructele care nu se pot vinde în piețe să fie prelucrate în regim tradițional și apoi valorificate în târguri, piețe și expoziții. Astfel, aceștia au construit un centru de procesare a fructelor în cadrul căruia sunt realizate produse în regim tradițional. Din primăvara anului 2010, asociația se mândrește cu trei produse atestate și recunoscute ca produse tradiționale românești - gemul, dulceața și compotul de Hilița. Asociația include proprietarii de livadă, dar sunt vizați și alți membri ai comunității, care își propun să realizeze astfel de produse după o rețetă tradițională.

Cuvinte cheie: *antreprenoriat social, produse tradiționale, întreprindere socială*

1. Care au fost momentele, oamenii și pașii cheie în dezvoltarea Asociației Pomiviticele Hilița și a Centrului de prelucrare a fructelor?

C.S. Momentele importante în dezvoltarea Asociației Pomiviticele Hilița au fost înființarea acesteia în martie 2009, acreditarea ca produse tradiționale a dulceții, gemului și compotului de cireșe de Hilița, în 2010, obținerea autorizației sanitar-veterinare (numărul 1, pentru jude-

---

^[1] Asociație care sprijină proprietarii de livadă și locuitorii din comuna Costuleni, județul Iași, dezvoltând produse tradiționale, tel.: 0742494917; e-mail: constantin_strainu@yahoo.com; www.aphilita.ro.

^[2] Sociolog, asistent proiect în cadrul Asociației Alternative Sociale, Str. Cuza Vodă nr.8A, Iași, tel.: 0733955116; e-mail: gpascaru@alternativesociale.ro.

țul Iași) pentru centrul de prelucrare și procesare a fructelor. Pașii ne-au fost călăuziți de Organizația World Vision, Camera agricolă a județului Iași, Direcția agricolă. Construcția centrului de prelucrare a fructelor a fost posibilă grație unui parteneriat fructuos între comunitate și biserică. Perspectivele unei mici întreprinderi în sat, care să ofere locuri de muncă și care să-i ajute pe oameni să-și poată valorifica fructele, l-au determinat pe preotul paroh, Mihail Axinte, să pună la dispoziția membrilor asociației terenul pe care a fost ridicat centrul, chiar în curtea bisericii din sat. De acolo, din jurul bisericii, pornește acum motorul dezvoltării comunității. Practic, centrul de prelucrare a fructelor funcționează în clădirea extinsă a Casei sociale a parohiei, parteneriatul încheiat între biserică și Asociația pomiviticolă fiind avantajos atât pentru enoriași, care nu au mai fost încărcăți de costurile construcției, cât și pentru pomicultori, care au un spațiu în care să-și prelucreze fructele. Acesta poate fi un model de sprijin și dezvoltare în comunitate care merită preluat.

2. Cine sunt beneficiarii întreprinderii sociale de la Hilița? Care sunt activitățile pe care aceștia le îndeplinesc?

C.S. Beneficiarii întreprinderii sociale sunt membrii asociației, tinere femei care lucrează în centrul de prelucrare și sunt remunerate pentru munca depusă, copiii din familii ale căror venituri au început să crească, membrii comunității care beneficiază de cursuri și traininguri pe probleme de agricultură, accesare de fonduri europene și dezvoltare durabilă.

3. Care sunt sursele de finanțare ale întreprinderii de economie socială pe care o coordonați? În ce este reinvestit profitul realizat?

C.S. Asociația Pomiviticolă Hilița a fost înființată cu sprijinul Organizației World Vision România, în cadrul unui proiect de dezvoltare

economică^[1] ce își propune promovarea investiției de capital și creșterea nivelului de pregătire a fermierilor români. Pe lângă sprijinul World Vision, Asociația pomiviticolă Hilița a beneficiat și de consultanță de specialitate privind modul de organizare în formă asociativă din partea Camerei Agricole Iași. Aceasta a organizat și cursuri de formare pentru pomicultorii membri ai asociației. Totodată, Fundația Româno-Americană, prin Programul Green Entrepreneurship finanțează în prezent asociația cu 50 000 de dolari pentru creșterea producției de produse tradiționale. Profitul realizat este reinvestit în creșterea capacității de prelucrare și a producției de produse finite.

4. Unde sunt distribuite produsele realizate în cadrul întreprinderii de economie socială și care este atitudinea societății față de acestea? Cum rezistă aceste produse presiunii concurențiale ale pieței?

C.S. Anul trecut s-au produs în jur de 7.000 de borcane cu dulcețuri, gemuri și compoturi, care au cucerit piețele din întreaga țară. Pentru anul acesta ne-am propus să producem măcar 10.000 de borcane. Comenzile sunt din ce în ce mai multe pentru că oamenii s-au convins de calitatea produselor. Și pentru că, într-adevăr, lucrurile se petrec exact ca în bucătăria bunicii. Asociația a reușit acreditarea ca produse tradiționale a dulceții, gemului și compotului de cireșe de Hilița, fiind printre singurii producători din Moldova care dețin o astfel de acreditare pentru cele trei produse din cireșe.

Totul se face la plită, fără nici un adaos, fără nici un conservant, așa cum făcea bunica altădată, doar fruct și zahăr. Toate borcanele sunt depozitate la centru, de unde, în toamnă, vor lua calea târgurilor și a expozițiilor de profil. În funcție de fructele din care sunt preparate, prețul unui borcan de compot variază între 6 și 8 lei, iar al unui borcan de gem sau dulceață între 8 și 15 lei. Produsele rezistă datorită calității și a cererii tot mai mare pe piață pentru produsele realizate în mod

---

[1] "Taking Farmers out of Poverty Through Economic Development" („Să combatem sărăcia prin dezvoltare economică”), proiect care s-a derulat în perioada octombrie 2007 - septembrie 2012 în cinci comune din județul Iași.

tradițional, în cantități mici, pentru a păstra aroma și savoarea fructelor.

5. Care sunt posibilitățile și capacitatea de extindere ale acestei întreprinderi? Ce rol joacă în acest demers atragerea de parteneriate/fonduri?

C.S. Posibilitățile de extindere ale întreprinderii noastre sunt dependente de atragerea de parteneriate și fonduri. Asociația noastră este membră a Grupul de acțiune locala „Ștefan cel Mare” și o să depunem proiecte pentru a accesa din fondurile alocate comunei noastre. Scopul principal al asociației este susținerea directă și calificată a tinerilor fermieri care se ocupă de cultura pomicolă și viticolă pentru creșterea producției de fructe sub aspect cantitativ, calitativ și sortimental; valorificarea întregii producții de fructe, fie în stare proaspătă, fie în stare procesată la centrul de prelucrare în regim tradițional; înființarea de noi plantații de vii și livezi; accesarea fondurilor europene și menținerii ecosistemului pomiviticol existent.

Totodată se urmărește și îmbunătățirea terenurilor plantate cu pomi fructiferi și viță de vie prin realizarea de lucrări specifice; folosirea de îngrășăminte naturale adecvate; crearea oportunităților de valorificare a produselor proprii, prin inițierea și realizarea unor activități și programe de interes general comunitar, cât și în interesul nepatrimonial al asociațiilor; implementarea unor metode de cultivare pentru îmbunătățirea arealului de pomi și arbuști fructiferi și viță de vie; sprijinirea membrilor asociației pentru stimularea progresului prin realizarea unor pepiniere competitive, prin creșterea mărimii acestora și mecanizarea principalelor lucrări; valorificarea eficientă și la valoare reală a producțiilor de fructe.

Am făcut și un studiu de piață din care a rezultat că marfa pe care o producem are cerere pe piață. Vrem să ne extindem și să transformăm asociația într-o cooperativă, ceea ce ne-ar permite să valorificăm mai eficient fructele, ce reprezintă o adevărată bogăție și, ceea ce este mai important, să creăm locuri de muncă.

6. Care sunt obstacolele pe care le întâmpinați în desfășurarea, dezvoltarea și menținerea funcționării întreprinderii pe care o coordonați?

C.S. Obstacole majore în funcționarea întreprinderii noastre nu am avut. La început ne-am luptat cu birocrăția, lipsa de informare a instituțiilor care ar fi trebuit să ne ghideze pașii, dar acum lucrurile au intrat pe făgaș normal. Uneori întâmpinăm dificultăți determinate de vremea nefavorabilă primăvara, la înflorirea pomilor, pentru că diminuează producția de fructe, dar și la recoltat când producția este afectată fie de secetă, fie de precipitații prelungite. Noi folosim și promovăm tehnologii de cultivare a pomilor fructiferi prietenoase cu mediul înconjurător dar și a rețetelor tradiționale, promovarea brandului local, păstrarea tradițiilor și a obiceiurilor locale.

7. Ce probleme sociale importante de la nivelul comunității rezolvă activitățile inițiate și produsele realizate în cadrul întreprinderii de economie socială? Cum contribuie acestea la dezvoltarea locală? Care este elementul inovator pe care îl aduce acesta în comunitate?

C.S. Activitățile inițiate generează profit, creează locuri de muncă la nivelul comunității, contribuie la creșterea veniturilor membrilor comunității și contribuie la promovarea comunei noastre și a întregii zone. Prin asociație s-a achiziționat un atomizor pe care atât membrii asociației, cât și ceilalți membri ai comunității îl folosesc pentru stropitul pomilor și a viței de vie. A fost adus un specialist de la Direcția Agricolă din cadrul Camerei agricole a județului Iași, care a informat și îndrumat oamenii satului să acceseze fonduri europene. În urma acestui eveniment, mai mulți fermieri au accesat fonduri europene, care au revigorat livezile existente cu soiuri de pomi, care sunt mai rezistenți la condițiile climaterice actuale, dar și care au căutare mai mare pe piață.

8. Ce înseamnă din punctul dumneavoastră de vedere conceptul de economie socială, cum îl definiți? Prin ce mijloace ar trebui să se promoveze economia socială astfel încât aceasta să fie cunoscută de persoanele din România?

C.S. Din punctul meu de vedere, conceptul de economie socială se poate defini ca fiind o întreprindere privată, independentă de autoritățile publice, care răspund necesităților și cerințelor membrilor și interesului general al societății și care are la bază activitățile de voluntariat, forme specifice de organizare și asociere și activități orientate spre reciprocitate, solidaritate și îndeplinirea obiectivului social. Economia socială ar trebui promovată prin cursuri de formare, training-uri, mass media.

9. Credeți că legislația din România avantajează sau limitează activitatea de economie socială pe care o desfășurați? Cum considerați că ar trebui să se implice reprezentanții Guvernului României în promovarea și reglementarea legislativă a economiei sociale?

C.S. Legislația din România limitează activitatea de economie socială datorită cadrului fiscal și de sprijin financiar care nu țintește direct întreprinderea, cota de contribuție în cadrul programelor de finanțare este mare, aria de cheltuieli eligibile este limitată. Prin politicile pe care le promovează guvernul ar trebui să sprijine dezvoltarea comunitară socială, să ofere programe de integrare în muncă, scutiri de taxe și impozite, acces crescut la programe de finanțare națională și internațională, scutiri de la plata TVA pentru achiziția de echipamente.

10. Considerați că instituțiile din România, implicate în domeniul economiei sociale, ar trebui să colaboreze între ele pentru susținerea acestui concept sau fiecare ar trebui să se canalizeze pe dezvoltarea propriilor viziuni? De ce?

C.S. Consider că instituțiile din țara noastră, implicate în economia socială ar trebui să colaboreze, să se pună de acord și să aibă același scop – politici publice pentru dezvoltare rurală și comunitară. Pe cei care doresc să înființeze o întreprindere de economie socială îi sfătuiesc să aibă curaj, să se înarmeze cu răbdare, disponibilitate, să creadă cu adevărat în ceea ce vor să facă și să pună mult suflet.